

MARTIN MUNKACSI
THINK WHILE YOU SHOOT

MARTIN MUNKÁCSI

THINK WHILE YOU SHOOT

2010.10.07. ↗ 2011.01.09.

kurátor | curated by
F.C. Gundlach

koordinátorok | coordinators
Oltai Kata, Sebastian Lux

asszisztens | assistant
Stánitz Zsuzsanna

szerkesztő | editor
Oltai Kata

szöveggondozás | proofreading
Kürti Emese, Kozma Zsolt

fordítás | translation
Szászi Zsuzsanna, Róna Annamária

grafikai terv | graphic design
Bernáthy Zsigmond | Solid Studio
www.solid.hu

© The Estate of Martin Munkácsi
© a szerzők és a fordítók
© the authors and the translators

nyomda | printed by
Demax Művek, Budapest

kiadja | published by
Ludwig Múzeum
Kortárs Művészeti Múzeum
Museum of Contemporary Art
H-1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
info@ludwigmuseum.hu
www.ludwigmuseum.hu
+36 1 555 34 44

felelős kiadó | responsible publisher
Bencsik Barnabás igazgató | director

LUDWIG MÚZEUM
KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

nyitva: kedd-vasárnap: 10.00-20.00 | hétfőn zárva
open: Tuesday-Sunday: 10.00 a.m.-8.00 p.m. | closed on Mondays
H-1095 Budapest, Komor Marcell utca 1. | Tel: +361 555 3444
info@ludwigmuseum.hu | www.ludwigmuseum.hu

Külön köszönet a kölcsönzőknek
Special thanks to the lenders
Joan Munkácsi and Lester Nafzger
ullstein bild
Stiftung F. C. Gundlach
John Harper Esten
Csaba Morocz
Robert Lebeck

A kiállítás Budapesten nem jöhetett volna létre
László Ágnes újságíró, Mata Júlia designer és
Szalay Zoltán Pulitzer emlékdíjas fotóriporter
kitartó elkötelezettsége nélkül.

The Budapest exhibition could not have
been realized without the commitment and
perseverance of journalist Ágnes László,
designer Júlia Mata and Pulitzer Awarded
photographer Zoltán Szalay.

Külön köszönet Kincses Károlynak,
hogy kutatásának eredményeit megosztotta
a kiállítás szervezőivel.

Special thanks to Károly Kincses for sharing his
research results with the organizers.

Munkácsi Márton (1896–1963),
vagy, ahogy világszerte ismerik:
Martin Munkácsi, a fotóművészet
egyik legfontosabb huszadik szá-
zadi megújítója.

Miként a szintén magyar születésű
André Kertész, Brassai, Moholy-Nagy
László vagy Robert Capa, ő is külföldön
lett világhírű, de Magyarországon talán az
ő életműve a legkevésbé ismert a széle-
sebb nagyközönség előtt.

Műveinek a Magyar Fotográfiai Múze-
umban őrzött részét kisebb tárlatokon,
vagy nagyobb csoportos kiállításokon
láthattuk már, de az életmű, a maga tel-
jességében, most először a Ludwig Múze-
umban kerül bemutatásra.

Pedig jelentősége valóban Robert
Capaéhoz mérhető: ahogy Capa a hadi-
tudósításaival, Munkácsi riport-, sport- és
divatfotóival járult hozzá a modern fotó-
zsurnalizmus máig eleven látásmódjának
megteremtéséhez. Képei olyan híres
fényképezésekre hatottak döntő módon,
mint Henri Cartier-Bresson vagy Richard
Avedon, lendületes képszerkesztési
stílusa nemcsak a riportfotográfia, ha-
nem a szabadtéri fényképezés korszak-
os alakjává, sőt a modern divatfotó
megteremtőjévé is tették. 18 éves korától
kezdve rendszeresen publikálta nemcsak
fényképeit, de különböző tudósításait,
cikkeket (sőt, verseit) is, többek között
Az Est, a *Pesti Napló* és a *Színházi Élet*
hasábjain, s a húszas évek végére a leg-
keresettebb magyar fotóriporterek közé
küzdötte fel magát. 31 évesen hagyta el
Magyarországot, hogy a korszak legfonto-
sabb művészeti központjában, Berlinben
folytassa munkáját. Ő testesítette meg
a modern riportert alakját: körbeutazta a
Földet, utazásai során egyszerű életké-
peket éppúgy fotózott, mint sorsdöntő
történelmi eseményeket. Ő örökölte
meg 1933-ban azt a pillanatot, amikor
Hindenburg átadta Németországot Hit-
lernek; a kávéválság idején, egy Zeppelin

Márton Munkácsi (1896-1963)
or as he is known worldwide,
Martin Munkácsi, is one of the
most important innovators of 20th
century photography.

Like other Hungarian-born
photographers, such as André Kertész,
Brassai, László Moholy-Nagy or Robert
Capa, Márton Munkácsi also became
world famous abroad, but unlike his well-
known fellow countrymen, his oeuvre is
the least known in Hungary.

A collection of his works kept in the
Hungarian Museum of Photography has
already been exhibited in smaller shows
and group exhibitions, but this is the first
time that the entire life-achievement is
exhibited in the Ludwig Museum.

The significance of Munkácsi's
contribution can only be compared to
that of Robert Capa. Like Capa with
his wartime photographs, Munkácsi
contributed to the birth of modern
photojournalism with his reports, as well
as his sports and fashion photos. His
pictures had a strong impact on the works
of such famous photographers as Henri
Cartier-Bresson and Richard Avedon.
His unusual viewpoints and cropping
method made him a revolutionary
figure not only of photo journalism but
also as the creator of modern fashion
photography. From the age of 18, he
regularly published not only his photos
but also reports, articles, and even poems
in popular papers and magazines, e.g.,
Az Est, *Pesti Napló* and *Színházi Élet*.
By the end of the 1920s, he became one of
the most sought after photo reporters
in Hungary. He left his home country
at the age of 31 to work in Berlin, the
most vibrant artistic centre of his day.
He possessed all the necessary traits
of a modern photoreporter: he travelled
around the world and during his trips he
took pictures of scenes and characters
of everyday life as well as crucial historic

fedélzetén Rio de Janieróba repült; Afrikából, Törökországból tudósított. Többek között a *Berliner Illustrirte Zeitung* című legendás újság címlapfotóit készítette. 1934-ben, a faszizmus térnyerése elől New Yorkba emigrált, ahol legtöbbször divatfotóját a *Harper's Bazaar* publikálta, de rendszeresen megjelentek fotóriportjai a *Ladie's Home Journal* és a *Life* magazinban is. Az egyik legjobban fizetett amerikai divatfotós lett, Hollywood legnagyobb csillagait fényképezte, ám élete utolsó évtizedében, a divatok változásával, nevét elfeledték, és nagy szegénységben hunyt el, a legenda szerint egy futballmeccsen, kezében Leica fényképezőgéppel.

Hagyatékának jelentős része a közelmúltban került csak elő (és vásárolta meg a New York-i International Center of Photography, az ICP). Az életmű korábban fellelhető darabjait Munkácsi lánya, Joan és a hamburgi gyűjtő – maga is neves divatfotós – F.C. Gundlach áldozatos munkával gyűjtötte egybe, és ez, az óriási kutatómunkából összeállt, reprezentatív életmű-kiállítás látható most – Hamburg, Berlin, New York, San Francisco és Moszkva után – Budapesten is.

Bencsik Barnabás
igazgató

events. He was the photographer who recorded the moment in 1933 when Hindenburg handed over the power to Hitler. During the coffee crisis, he flew to Rio de Janeiro on board of a Zeppelin. He also sent reports from Africa and Turkey. Among others, he took some of the cover photos of the legendary *Berliner Illustrirte Zeitung*. Fleeing from Nazism, in 1934 he emigrated to New York, where most of his fashion photos were published in *Harper's Bazaar* and very often in *Ladie's Home Journal* and *Life* magazine. Munkácsi became one of the best-paid American fashion photographers. He took pictures of the greatest Hollywood stars but in the last decades of his life, with the changing trends and fashions, his name was forgotten and he died in great poverty. Legend has it that he died at a football match with a Leica camera in his hand.

Most of his photos were found only recently (and were bought by the International Center of Photography in New York). His other photos have been collected and dutifully kept by Joan, Munkácsi's daughter and F. C. Gundlach, a collector in Hamburg, who is also a renowned fashion photographer. After Hamburg, Berlin, New York, San Francisco and Moscow, we are proud to show this representative exhibition of Munkácsi's collected works now in Budapest.

Barnabás Bencsik
director

"New York külvárosa" | Greater New York
A *The Fabulous World of Munkacsi* könyvterv sorozatból
From *The Fabulous World of Munkacsi* book dummy
ca. 1955 © The Estate of Martin Munkácsi

„Meg kell mondanom, hogy ez volt az a fotó, amelynek hatására megvilágosodtam és felismertem, hogy a fényképészet a pillanat révén elérheti a végtelent... Ez az egyetlen fénykép, amely befolyásolt. Ez a kép olyan intenzitást, olyan életörömet sugároz, olyan csoda, amely még ma is elbűvöl.”

E sorok szerzője nem más, mint Henri Cartier-Bresson, a Magnum Fotóügynökség alapítója. Arról az 1930-ban készült felvételtől van szó, amelyen három fiú pajkosan és féktelenül veti bele magát a hullámokba. Azt lehet mondani, ez az életöröm tökéletesen megkomponált ódája.

A férfi, akinek Cartier-Bresson ilyen túláradó tisztelettel adózik, Martin Munkácsi (1896–1963). Ő is feljutott a dicsőség csúcsára, ám életműve szerencsétlen körülmények folytán feledésbe merült. Martin Munkácsi vitathatatlanul a XX. század legnagyobb fotósai közé tartozik. A magyar származású alkotó formálta a modern fotózsurnalizmus kezdetét már az 1920-as évektől Budapesten, 1928 és 1934 között Németországban, mozgásba lendítve az addig statikus médiumot. Sportfotósként máig utolérhetetlen. A Martin Munkácsi - *Think while you shoot* kiállítás olyan fotográfus életművét menti meg a feledéstől, akinek a tevékenysége felbecsülhetetlen hatással volt az 1920-as évek európai és amerikai fotóművészetére. A kiállítás több, mint 250 fényképet mutat be, többnyire vintázsokat, de mind-egyikük azt igazolja, hogy Munkácsi az újságírói pontosságot magas esztétikai igényel kötötte össze. A bemutatott képek lefedik valamennyi alkotói periódusát, köztük számos olyan fotó és riportfotóval, amelyet első megjelenése óta soha nem közöltek.

“I must say that it is that very photograph which was for me the spark that set fire to fireworks [...] and made me suddenly realize that photography could reach eternity through the moment. The only thing which completely was an amazement to me and brought me to photography was the work of Munkácsi.”

The author of these words was none other than Henri Cartier-Bresson, the co-founder of the photo agency Magnum. He was describing the 1930 photo of three boisterous boys charging into the surf. One could say it's a perfectly composed ode to the joy of life.

The man to whom Cartier-Bresson so effusively paid his respects is Martin Munkácsi (1896–1963). He too had climbed to the peak of fame but misfortune later buried his work in oblivion. Without a doubt, the Hungarian photographer was one of the 20th century's most important photographers. He shaped the face of modern photojournalism during the early 1920s while still in Budapest, and from 1928 to 1934 in Germany, bringing life to photography, which until then had been a static medium. As a sports photographer he is still unequalled. The show “Martin Munkácsi – Think while you shoot” saves from oblivion a photographer who had an inestimable influence on 20th century photography in Europe and America. The exhibition presents more than 250 images, many of them vintage prints, each of them attesting to Munkácsi's journalistic accuracy going hand in hand with a highly discerning formal aesthetic. They cover all the important periods in Munkácsi's professional life, and include numerous pictures and reportages that have remained unpublished since their first appearance

„Think while you shoot“ – 1935-ben a *Harper's Bazaar* divatmagazin számára ezekkel a szavakkal foglalta össze fotográfiai hitvallását. E szavak – gondolkodj, miközben exponálsz – jellemzik a legtalálékosabban munkamódszerét: felvételei spontánnak, fesztelennek, dinamikusnak, gyakran életörömet sugárzóknak hatnak. Olyan adottságról tanúskodnak, amely Munkácsit kiemeli más művészek közül: a pillanat ösztönös megérezésének képességéről. Széleseben sikerült felbecsülnie a mozgást, ráéreznie a mulékony beállításokra, hogy a megfelelő pillanatban a megfelelő helyen legyen és exponáljon.

A XX. század egyik legnagyobb hatású fotográfusának feledésbe merült életműve 2005 óta kiállítás formájában a berlini Martin-Gropius-Bau-ban, a New York-i Center of Photography-ban (ICP), a San Franciscó-i Museum of Modern Art-ban és a moszkvai Fotográfia Házában vendégeskedett, és minden alkalommal kiváltotta a közönség és a sajtó lelkesedését.

Szeretnék köszönetet mondani a fotográfus leányának, Joan Munkacsinak (1948–2008), a berlini ullstein bildarchivnak, a New York-i Howard Greenberg Gallery-nek, az F.C. Gundlach Alapítvány-nak, illetve a göttingeni Steidl kiadó által kiadott album nélkül ez a kiállítás nem jöhetett volna létre.

F.C. Gundlach
fotográfus, alapító igazgató
House of Photography, Deichtorhallen Hamburg

“Think while you shoot!” Munkácsi expressed his photographic credo with these words for the fashion magazine *Harper's Bazaar* in 1935. Those four words superbly characterize his way of working and the impact of his photographs – spontaneous, unforced, dynamic, with an overabundance of joie de vivre. They are evidence of a gift that distinguishes Munkácsi as it has few other photographers: the intuitive grasp of the moment. With lightning-quick speed, he was able to gauge movement, get a feel for fleeting compositions, to be in the right place at the right time and release the shutter.

Since 2005 on tour in the Martin-Gropius-Bau Berlin, the International Center of Photography (ICP) New York, the Museum of Modern Art San Francisco and the Moscow House of Photography, the retrospective exhibition has saved the photographic oeuvre of one of the most important photographers of the 20th century from oblivion and received enthusiastic acclaim from press and public all over the world.

Exhibition and book, published by Steidl in Göttingen, would not have been possible without the loans and the support by the photographers daughter, Joan Munkasci (1948–2008), by ullstein bild Berlin, by the F.C. Gundlach Foundation Hamburg and the Howard Greenberg Gallery New York. Thank you.

F.C. Gundlach
photographer, founder director
House of Photography, Deichtorhallen Hamburg

MUNKÁCSI – MAGYARUL

A Kolozsvári Állami Levéltárban őrzött anyakönyv szerint a Külmagyar utca 2. szám alatt élő Mermelstein Lipót és Grünwald Ida Márk néven anyakönyvezett fia 1896. május 18-án jött a világra, szülei hét élő gyermeke közül negyedikként. A Mermelstein nevet magyarosította Munkácsira az apa, aki szobafestő volt, emellett közismert falusi mágus is, aki elő tudta adni Houdini menekülését az égő, lezárt úszó ládából. Munkácsi Márton színes történeteket mesélt erdélyi gyerekoráról. Testvérei közül négyet a nyilasok öltek meg, Margit nővére meggyilkolásáról írt is egy keserű novellát (*Margit is Dead* [Margit halott]. *New York Post*, 1946). A többi testvér Amerikába menekült.

1902-ben a család Dicsőszentmártonba költözött. Később, amikor 1943-ban szívinfarktust kapott, felgyógyulása után egyre kevesebbet fényképezett, viszont írt egy önéletrajzi ihletésű regényt *Fool's Apprentice* (*A bolond tanonca*) címmel, amelyben dicsőszentmártoni gyermekkorának emlékeit eleveníti fel. A könyv 1945-ben jelent meg New Yorkban.

Csak alapfokú iskolákat végzett, de hónapokon keresztül olvasott, hogy szélesebb műveltségre tegyen szert.

1911-ben a család Budapestre költözött.

1912-ben, 16 évesen elhagyta családját. Egy évig Pesten szobafestőinas volt, utána a sajtónak kezdett dolgozni. Az *Est*-nek írt, sportlapoknak tudósított focimeccsekről és autóversenyekről.

A *Pesti Napló* és a *Színházi Élet* számára készített interjúkat, megírta a pletykákat, sőt verseit is meg tudta jelentetni. Két verseskötetét is kiadták, az egyik

MUNKÁCSI – IN HUNGARIAN RELATION

Entered in the registry now stored in the Kolozsvár State Archives as Márk, the fourth of the seven surviving children of Lipót Mermelstein and Ida Grünwald was born on the 18th of May, 1896. The family lived at 2 Külmagyar Street in Kolozsvár. The father changed the family name, Mermelstein, to the more Hungarian Munkácsi. Besides being a house painter and decorator, he was also a famous village magician, who could perform Houdini's escape from a burning wooden box locked and floating on water. Márton Munkácsi would tell many colourful stories about his Childhood in Transylvania. Four of his brothers and sisters were killed by Hungarian Nazis, the Arrow Cross. Munkácsi published a bitter short story titled *Margit is Dead* about the murder of his sister in the *New York Post*, in 1946. His brothers and sisters who survived the war escaped to the United States.

In 1902, the family moved to Dicsőszentmárton. After recovering from a heart attack in 1943, Munkácsi began to spend less of his time taking photographs but he wrote *Fool's Apprentice*, a novel based on the story of his childhood in Dicsőszentmárton. The book was published in New York in 1945.

Munkácsi had only elementary education but he read extensively and became an erudite.

In 1911, the family moved to Budapest.

In 1912, Munkácsi left his family. He was an apprentice house painter for a year, then he began to work for newspapers and magazines. He wrote articles for the daily *Az Est*, and covered football matches and car races for sports papers.

Szentmártoni álmok, a másik *Én Istenem* címmel jelent meg. 18 évesen már rendszeresen publikált, s a vidéki zsidó fiúcskából versíró, fővárosi újságírótanonc lett.

Cikkei illusztrálására kezdett fényképezni. Autodidakta fotográfus, első kameráját maga készítette.

1917-ből származik legrégebbi fennmaradt képe, öccséről, Mukyról készült fotója.

Több portréműtermet is fenntartott 1917-től Budapesten, előbb a Baross utca 54-ben. Röviddel később még három műtermet bérelt, a VII. kerületben, az Üllői út 101-ben, a József körút 34-ben, majd a Kőfaragó utca 11-ben. A *Ma Este* 1924-es évfolyamában megjelent egy hirdetése: „Munkácsi fotóriportjai, sport fotóriportok, fotósokszorosítás, portréfényképezés. Magyar Sokszorosító Ipar Budapest, Üllői út 101.” Ebből az időből fennmaradt másfél tucatnyi műtermi portréfelvételét ma részben az Országos Színháztörténeti Múzeum, részben hazai magángyűjtemények őrzik, s ezek alapján képet alkothatunk arról, mekkora utat járt

Munkácsi wrote interviews for *Pesti Napló* and *Színházi Élet*, he also wrote gossips, and he even published his poems. Two volumes of his poems, *Szentmártoni álmok* (*Reveries in Szentmárton*), and *Én Istenem* (*My Lord*) came out in print. At 18, he already published articles regularly. From the little Jewish village boy he once had been, he became a trainee journalist.

He began to take photographs to illustrate his articles. A self-taught photographer, he made his first camera all by himself.

His oldest photo that survives is of Muky, his younger brother. He took it in 1917.

From 1917 on, he had several portrait studios in Budapest. The first one was at 54 Baross Street, and somewhat later, he began to rent another three at 101 Üllői Street, 34 József Boulevard, and 11 Kőfaragó Street. In an advertisement he placed in *Ma Este* in 1924 he offers these services: "Munkácsi – photo reportage, sports photo coverage, multiple prints, portrait photography. Hungarian Photo Prints Industry, Budapest, 101 Üllői Street." 18 portraits taken in his studios in those days survive, some of them are held in the archives of the Hungarian Theatre Museum, while others in private collections. Looking at these portraits one can see very clearly Márton Munkácsi's immense progress in just a few years from a portrait photographer of average talent to a trend setter in photo journalism.

His works introduced a new type of vision – he climbed on top of ladders and walls to find an original angle. If it had not been for him, press photography and fashion photography would perhaps not be what it is now. He invented the figure of the modern age photo journalist, who is permanently on duty with his camera at hand, always is on the road – one who is always where things happen.

“A kapus egy másodperc töredékével később érkezik” | *The Goalkeeper Is a Split Second Too Late*, ca. 1928 © The Estate of Martin Munkácsi

Martin Munkácsi a műtermében
Martin Munkácsi in his Studio,
after 1934 © The Estate of Martin Munkácsi

be Munkácsi Márton alig néhány év alatt, s lett egy közepes, átlag portréfényképészből stílusteremtő fotóriporter.

Újszerű látásmód jellemezte, fényképezés közben létrákon egyensúlyozott, falakon mászkált annak érdekében, hogy eredeti látószöveget találjon. Ő volt az, aki önmaga számára kitalálta és megteremtette a modern kor fotóriporterének figuráját, azét, aki mindig mindenre készen áll, aki mindig úton van, akit mindig fel lehet fedezni ott, ahol történik valami.

1921-től sportfotókat készített *Az Estnek* és más újságoknak, társasági eseményekről tudósított a *Színházi Életnek*, ahol Angelo,

From 1921, he took sports photos for *Az Est* and other papers, and covered social events for *Színházi Élet*, learning the trade from Angelo, Miklós Labori Mészöly, Erzs Gaidusчек, János Gyenes (who became world-famous as Juan Gyenes), and László Willinger. Editor-in-chief Sándor Incze helped him at this stage of his career.

His photos were also published in *Ma Este*, *DéliBáb*, and *Tolnai Világlapja*. Most of these photos have never been exhibited, nor published in a separate volume.

The most noteworthy pieces of Munkácsi's oeuvre were made in the late 1920s and early 1930s, and were

Labori Mészöly Miklós, Gaiduscheck Erzsi, Gyenes János (aki Juan Gyenesként lett világhírű), Willinger László mellett tanulta a szakmát. Incze Sándor főszerkesztő segítette emelkedését a pályán.

További képei a *Ma Estében*, a *Déliabban*, a *Tolnai Világlapjában* jelentek meg, nagy részük még sohasem volt kiállítva, önállóan publikálva.

A Munkácsi-életmű legmaradandóbb darabjai az 1920-as évek végén, a 30-as évek elején készültek, s szinte egyszerre jelentek meg a *Pesti Napló Képes Műmellékletében* és a berlini Ullstein kiadó lapjaiban. Ez idő alatti munkássága a magyar sajtófotó-történet kiemelkedő jelentőségű része, s legjobb képei az egyetemes fotótörténet maradandó alkotásai.

1920-ban főszerkesztője lett a néhány hónapig regnáló kétheti-lapnak, az *Amatőr Művészetnek*. Szerkesztőtársai a festő Sugár Andor, Sági István, Vajda Sándor, Kolozsvári Andor voltak. A lap, impresszuma szerint az „amatőr színészek kritikai és szépirodalmi lapja”. Valamennyi száma közölt Munkácsi verset vagy prózát.

1927-ben a Budapesti Fényképész Ipari Testület Fotóriporter Szakcsoportjának titkárává választották.

Ugyanebben az évben a Tiszántúli Autoclub túraversenynél súlyos baleset érte. Miután felgyógyult, *Cigánylakodalom* címen, Vidor Györggyel dokumentumfilmet forgatott a vándorcigányok életéről.

Első felesége Metzger Mária táncosnő volt, 1917-ben kötöttek házasságot. Második feleségét, Citrom Gizellát 1926-ban vette el, egy évre rá született Alíz (Acika) nevű lányuk. Feleségének alakja felbukkan a Színházi Életnek készített Munkácsi-fotóriportokban is.

published almost simultaneously in *Pesti Napló Képes Műmelléklete*, and the papers and magazines of the Ullstein publishing house in Berlin. The works he made in this period constitute an outstanding part of the history of Hungarian press photography, and his best photos are uniquely important pieces in the world history of photography.

In 1920, Munkácsi became editor-in-chief of the by-weekly *Amatőr Művészet*, which existed for only a few months. He worked with painter Andor Sugár, István Sági, Sándor Vajda and Andor Kolozsvári, as editors. According to its mast head, *Amatőr Művészet* was “a critical and literary journal for amateur actors”. Munkácsi published his poems or prose writings in every issue.

In 1927, Munkácsi was elected secretary of the Photo Journalism Department of the Budapest Guild of Photographers.

The same year, he got seriously injured in an accident during a cross county race of the Tiszántúli Autoclub. After his recovery, with director George Vidor he shot a documentary film titled *Cigánylakodalom* (*Gypsy Wedding*) about the life of Travellers.

Munkácsi married his first wife, Mária Metzger, a dancer in 1917. His second wife was Gizella Citrom, whom he married in 1926, and their daughter, Alíz (Acika) was born the following year. Munkácsi's wife appears in photo reports he published in *Színházi Élet*.

In May 1928, he participated in the exhibition of Hungarian photography at the Photographische Gesellschaft in Vienna, with Rudolf Balogh, András Buday, József Pécsi, Dénes Rónai, Aladár Székely, Pál Veres A. and Frigyes Widder.

In September, 1928 he went to Berlin to take a job at the Ullstein publishing

1928 májusában még részt vett Bécsben a Photographische Gesellschaft helyiségeiben rendezett magyar fotókiállításon, Balogh Rudolf, Buday András, Pécsi József, Rónai Dénes, Székely Aladár, Veres A. Pál és Widder Frigyes társaságában.

1928 szeptemberében Berlinbe ment, ahol az Ullstein kiadó szerződtette. Ez után is rendszeresen tartotta a kapcsolatot Magyarországgal, képei gyakran megjelentek a pesti lapokban, rendszeresen hazalátogatott, itthon is készített riportokat.

Testvéröccse, Muky (Menyhért) Munkácsi 1928-ban rövidáru kereskedőnek tanult, Márton tanította meg fényképezni Berlinben, amikor a gazdasági válság idején nem volt munkája. Riporterként érkezett vissza Budapestre. Az ő karrierje is az Egyesült Államokban folytatódott, majd ért véget.

house. Munkácsi maintained regular ties with Hungary, his photos were published regularly in newspapers and magazines in Budapest. He came back to Hungary frequently, and made photo reports here.

His younger brother, Muky (Menyhért) Munkácsi learnt the textile merchant trade in 1928, and Márton taught him photography in Berlin, when Muky was unemployed during the years of the Great Depression. He came back to Budapest as a photo journalist, and then, like his elder brother, he continued his career in the US, where he lived for the rest of his life.

In America, he became a significant figure in the Hungarian immigrant community. When Tibor, his youngest brother arrived

Amerikában a magyar emigráns közélet egyik jelentős figurája lett. Legfiatalabb öccse, Tibor Amerikába érkezésekor nagy magyar társasága volt még Mártonnak: törzsasztaluknál a 79. utcában, a Balaton étteremben volt az ott élő magyar elit találkozóhelye: Mály Gerő színész itt volt pincér, Láng Sándor pingpong világbajnok és még sokan megfordultak itt.

Amerikai sikereiről a *Színházi Élet* című képes hetilap rendszeresen beszámolt, amíg tehette, a lap 1939-es betiltásáig.

1937-ben szerepelt nyolc színes fotójával a *Modern Magyar Fényképezők* budapesti kiállításán.

in America, Márton was already an important member of a large group of Hungarians: the Hungarian elite living in New York met regularly at their usual table in the Balaton restaurant on 79th Street. Actor Gerő Mály was a waiter there, and people like table tennis world champion Sándor Láng and lots of other Hungarians frequented the place.

Reports of Munkácsi's success in America were often published in the weekly *Színházi Élet* until the magazine was banned in 1939.

In 1937, participated with eight colour photographs in the Budapest exhibition of *Modern Magyar Fényképezők (Modern Hungarian Photographers)*.

Akt napernyővel | Nude with Parasol,
1935 © The Estate of Martin Munkácsi

New Yorkban, az 57. utcában volt kiállítása André Kertésznek, amire Márton elvitte Tibor öccsét, annak New Yorkba érkezése után 1951–52-ben; be is mutatta Kertésznek. Márton keveseket tartott jó fényképésznek, de Kertész köztük volt.

1940-ben részt vett egy New Yorkban rendezett kiállításon, melynek címe: *Hungarian Photographic Exhibition*, melyen a résztvevők egy része már világhírű volt: John Albok, E. P. Revesz-Biro, Andre de Dienes, Eder Gabor, Andre Kertész, Nicholas Muray, Arthur Muray, prof. Alajos Schuszler, dr. Max Thorek.

A jól ismert és sokat hallott történet szerint az utolsó focimeccsre egy barátjával, Herbst úrral ment el, akinek híres magyar cukrászdája volt New Yorkban. Munkácsi a meccs közben rosszul lett, infarktust kapott. Muky intézte a temetését, New Brunswickban van a sírja.

A legtöbb korai negatívja üvegre készült, ezek nagy része nincs meg, pedig sokat magával vitt Amerikába. 2009-ben 4000 negatívját vette meg 1 millió dollárért az International Center of Photography.

A *Harper's Bazaar* 1935. novemberi számában jelent meg a „Think while you shoot” (Gondolkozz miközben exponálsz) című cikke. Itt írja önmagáról: „a titkom – van egyáltalán? Talán a nehéz ifjúságom a sokféle foglalkozással, azzal a kényszerrel, hogy mindent ki kell próbálni a versírástól a boggyógyűjtésig. Ezek a nehéz évek talán megalapozták szerény fotográfusi ténykedésemet.”

Márton took Tibor to an exhibition of André Kertész's photos on 57th Street, and he introduced his brother to Kertész in New York in 1951-52. Márton appreciated only a handful of photographers, and Kertész was one of them.

In 1940, participated in an exhibition in New York titled *Hungarian Photographic Exhibition*, with some of its participants already world-famous, such as John Albok, E. P. Revesz-Biro, Andre de Dienes, Eder Gabor, Andre Kertész, Nicholas Muray, Arthur Muray, prof. Alajos Schuszler, and dr. Max Thorek.

The story of his death is well-known. He went to see a football match with his friend, Mr. Herbst, who had a famous Hungarian pastry shop in New York. Munkácsi had a heart attack during the game. Muky took charge of the funeral arrangements – Martin Munkácsi was buried in New Brunswick.

Most of his early negatives were on glass. Many of these negatives are lost, and he also took many with him to America. In 2009, the International Center of Photography bought 4,000 of his negatives for 1 million US dollars.

In "Think while you shoot", an article he published in *Harper's Bazaar* in November 1935, Munkácsi writes this about himself "My 'trick' – is there one? Well, perhaps a bitter youth with many changes of occupation, with the necessity of trying everything from writing poetry to berry picking. These difficult early years probably constitute the sources of my modest photographic activity."

Már a *Pesti Naplónak* készült korai munkáiban felfedezhető a dinamika iránti érzéke. 1928-ban elhagyja Magyarországot, Berlinbe, a nyughatatlan európai metropoliszba, a „Roaring Twenties“ (a vad húszas évek) megtestesítőjébe költözik. Ott éri az autodidakták szerencséje: az Ullstein kiadóvállalat kinevezi a *Berliner Illustrirte Zeitung*, a világ akkor legnagyobb példányszámú képes lapja vezető fotográfusává. Munkácsi témáinak spektruma szerteágazó: a sporttól a riporton keresztül a divatig terjed.

Greta Garbo nyaral | Greta Garbo on Holidays, ca. 1932 © The Estate of Martin Munkácsi

Munkácsi's grasp of dynamics can already be seen in the early photos he took for the Hungarian newspaper *Pesti Napló*. In 1928 he left Hungary bound for Berlin, the lively European metropolis and the epitome of the "Roaring Twenties". There he had the good fortune of the self-educated man: The Ullstein publishing house made Munkácsi chief photographer of the *Berliner Illustrirte Zeitung*, at that time the illustrated broadsheet with the highest circulation in the world. Munkácsi's range of subjects is broad, spanning sports, reportage and fashion.

Z
E
R
E
M

Leni Riefenstahl siel | Leni Riefenstahl Skiing, 1930-1931 © The Estate of Martin Munkácsi

Rendkívül előnyös szerződése révén számos kiadvány címlapfotóját készíti el, illetve publikál a *Die Woche*-ben, a *Die Dame* című női magazinban, vagy az *Uhu*-ban.

A remarkably advantageous contract enabled him to shoot covers for numerous magazines whilst he was also published in *Die Woche*, a women's magazine called *Die Dame* as well as *Uhu*.

Potsdam Nap – “A Reichswehr felvonul” | Tag von Potsdam – The Deployment of the Armed Forces, 1933 © The Estate of Martin Munkácsi

POTS DAM

1933 március 21-én arról a tragikus történelmi eseményről tudósítja a Berliner Illustrierte Zeitungot, amelyen Paul von Hindenburg átadja a hatalmat Adolf Hitlernek.

On the 21st of March 1933, the day Adolf Hitler seized power from Paul von Hindenburg he reported to Berliner Illustrierte Zeitung about the disastrous historic event.

Az 1933-as év Munkácsi számára is fordulópontra jelentett. A nyughatatlan-avantgárd Berlin a nemzetiszocialisták uralma alatt az SA és az SS felvonulási terévé fejlődik vissza. 1934 májusában Munkácsi elhagyja Berlint, hogy az Egyesült Államokban új egzisztenciát létesítsen. Itt éri el hírneve zenitjét a Harper's Bazaarban, a Life-ban és a Ladies' Home Journalban megjelent számos publikációjával.

1933 became a turning point for Munkácsi, too. The cosmopolitan and avantgarde Berlin regressed under the Nazis to a deployment center for SA and SP. The Ullstein Verlag was “arianized” and the Jewish managing editor Kurt Korff and publishing director Kurt Szafranski were dismissed. In May 1934 Munkácsi left Germany for the USA, where he reached the pinnacle of his fame with his publications in Harper's Bazaar, Life and Ladies' Home Journal. He would, however, also fall from great heights in the USA.

Lucile Brokaw Long Island Beachen | Lucile Brokaw on Long Island Beach, 1933 © The Estate of Martin Munkácsi

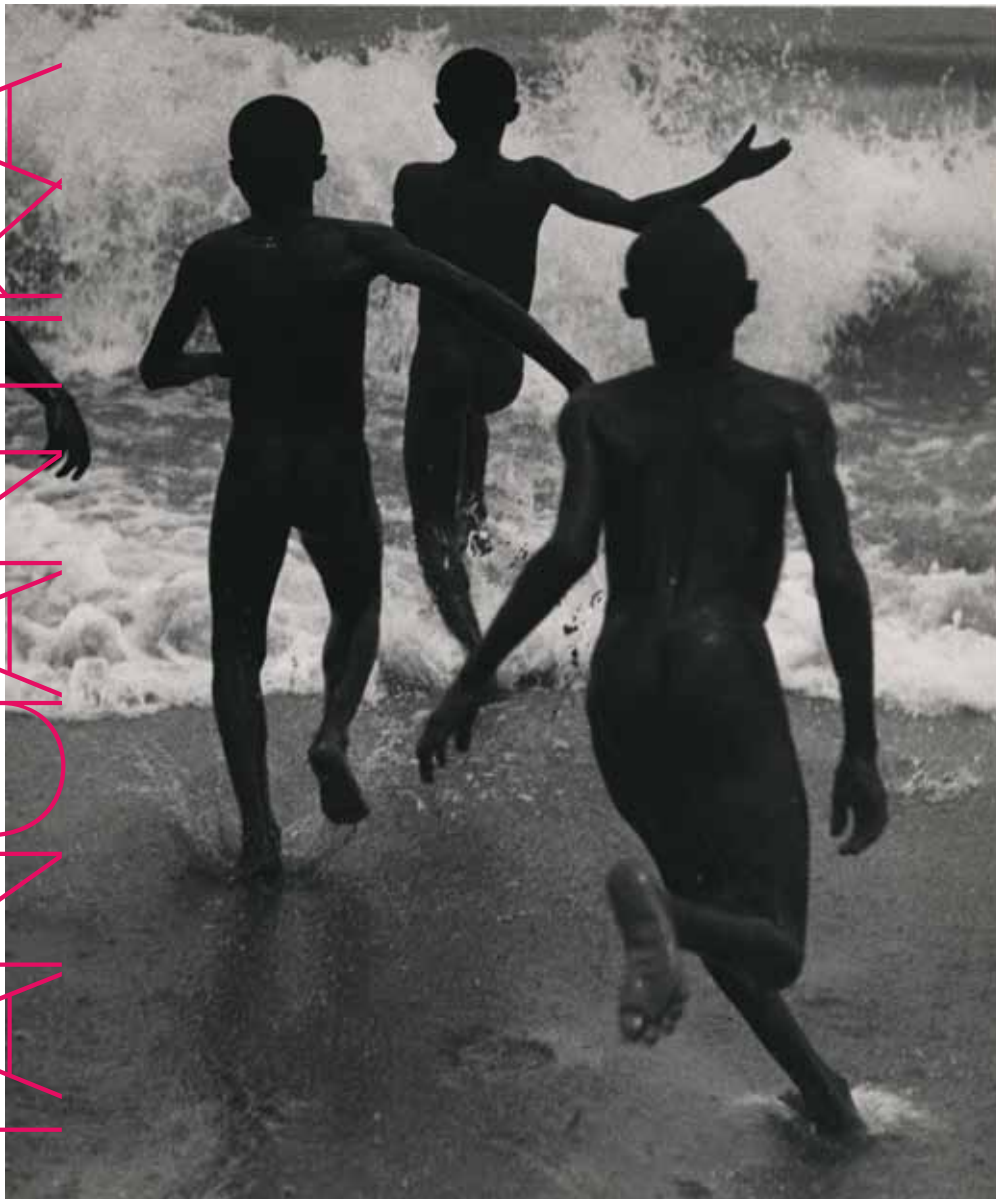
NEW YORK

A Cartier-Bressont megihlető kép körül van némi bizonytalanság. Keletkezési ideje 1929, vagy 30, de az is vitatott, hogy Afrika óriás tavának partján készült-e, vagy Libériában.

There are some slight uncertainties around the date and location of this image, which served as an inspiration to Cartier-Bresson. It was either shot in 1929 or 1930 and it is also disputed whether the image was taken at Africa's enormous lakeside or in Liberia.

Fiúk a Tanganyika tó partján, 1930 körül | Boys Run into the Lake Tanganyika, ca. 1930 © The Estate of Martin Munkácsi

RI
O
DE
JANEIRO

“A kávétragédia. Brazília kávéba fullad” | The Coffee-Tragedy: Brazil Suffocates From Too Much Coffee, 1932 © The Estate of Martin Munkácsi

A harmincas években begyűrűző gazdasági válság a brazil kávétermelőket sem hagyja érintetlenül. A „kávéválság” idején közel 6 év alatt, mintegy 70 millió zsák kávébabot dobnak a tengerbe vagy égetnek el. Az Ullstein kiadó megbízásából a Zeppelin léghajón eljut Rio de Janeiroba is, ahol képriportot készít a tragédiáról.

Affects of the 1930's economic recession eventually were felt amongst Brazilian coffee producers. Over six years, during the “coffee crisis” more than 70 millions sacks of coffee bean were discarded into the sea or reduced to ashes. Commissioned by his publisher, Ullstein he flew to Rio de Janerio on Zeppelin's airship and documented the catastrophe via his photos.

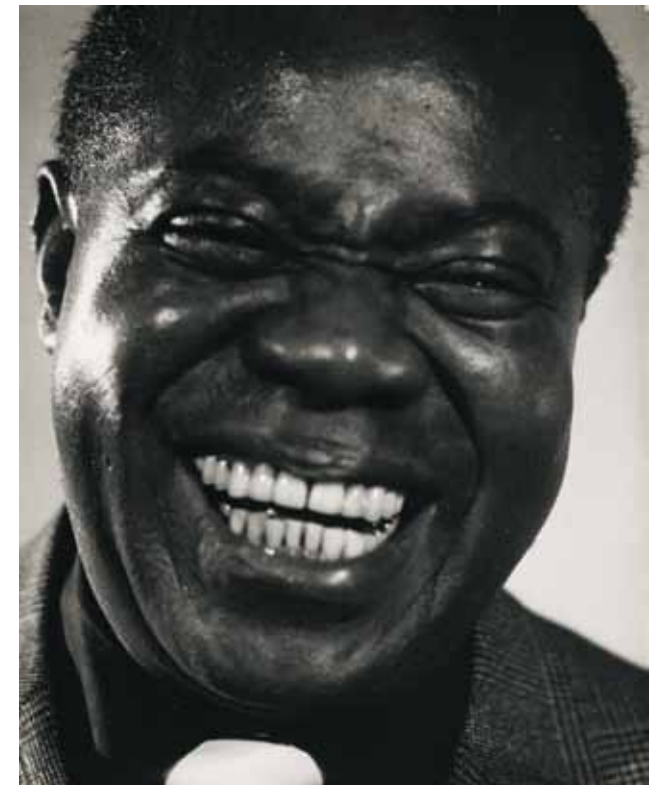
Fred Astaire lábujjhegyen | Fred Astaire on Tiptoe,
1936 © The Estate of Martin Munkácsi

A sztárvilág számtalan személyiségét fotózza, s nem egy ezek közül a fotók közül ikonikussá válik: Fred Astaire, Jane Russell, Katharine Hepburn, Joan Crawford, Louis Armstrong, Greta Garbo, Marlene Dietrich

He captured numerous Hollywood stars and some of these photographs grew into iconic images: Fred Astaire, Jane Russell, Katharine Hepburn, Joan Crawford, Louis Armstrong, Greta Garbo, Marlene Dietrich

HOLLYWOOD

Párizsi blues – Louis Armstrong nevet | Paris Blues - Louis Armstrong laughing,
1961 © The Estate of Martin Munkácsi

EXKLUZÍV TÁRLATVEZETÉSEK, MŰVÉSZ SZEMMEL

A programok szombatonként 18.00-kor kezdődnek.

2010. október 16.
Lugosi Lúgó László, fotográfus

2010. október 30.
Gulyás Miklós, fotográfus

2010. november 13.
Göbölös Luca, képzőművész

2010. november 27.
Perlaki Márton, fotós

2010. december 11.
Fülöp József, animációs filmrendező

2011. január 8.
Janisch Attila, filmrendező

EXCLUSIVE GUIDED TOURS: THROUGH THE ARTIST'S EYE

Free guided tours in Hungarian, on Saturdays at 6pm

October 16, 2010
László Lugosi Lúgó, photographer

October 30, 2010
Miklós Gulyás, photographer

November 13, 2010
Luca Göbölös, artist

November 27, 2010
Márton Perlaki, photographer

December 11, 2010
József Fülöp, animated film director

January 8, 2011
Attila Janisch, film director

TÁRLATVEZETÉSEK

Ingyenes, magyar nyelvű
tárlatvezetések minden nap 18.00-kor.
Angol nyelven:
péntek, szombat, vasárnap 17.00-kor.

FREE REGULAR GUIDED TOURS

In Hungarian:
every day (except for Mondays) at 6pm
In English:
on Fridays, Saturdays and Sundays at 5pm

CSALÁDI PROGRAMOK

CSALÁDI DÉLELŐTT: DIVATRÖPTE

Játékos, alkotó foglalkozás szombat
délelőttönként a kiállításban 10.30 – 12.30-ig.

CSALÁDI SZOMBAT: EGY, KÉT, HÁ... ÉS!

Kreatív foglalkozások, bábelőadás,
kirándulás az Óriásliffel
a Ludwig Múzeumban
és a Nagy Rajzolás egész nap.
2010. október 30. 10.00 – 16.00.

EVENTS FOR FAMILIES

FAMILY MATINEE: FLYING FASHION

A creative session for children in Hungarian,
every Saturday at 10.30am – 12.30pm

FAMILY SATURDAYS: ONE, TWO, THREE... ACTION!

Whole-day family fun with creative sessions,
the Big Draw, a puppet show and behind
the scene tours.
October 30, 2010
Saturday from 10am to 4pm

SZAKMAI ELŐADÁSOK

2010. december 04. szombat, 16.00
Martin Munkácsi a Harper's Bazaar-nál
Tóth Ali, a *The Room* magazin főszerkesztője

2011. január 08. szombat, 16.00
Martin Munkácsi
Az életmű bemutatásának elméleti kérdései
Klaus Honnef, a fotográfiaelmélet professzora

SZABADEGYETEM

Pillanatfelvételek a fotóművészet
huszadi századi történetéből
A programok keddenként 16.00-kor kezdődnek.

2010. október 12. | Kincses Károly
*Exportált szemek. A magyar fotográfusok
emigrációja 1849 – 1989 között*

2010. október 19. | Bánkúti András
Sajtófotó-történet: Robert Capa

2010. október 26. | Székely Katalin
Szociófotótól a magyar stílusig
Kálmán Kata és mások

2010. november 9. | Orosz Márton
A Bauhaus és a fotóhasználat megújítása:
Moholy-Nagy és Kepes György

2010. november 16. | Pfisztner Gábor
Divat és a reklámfotó:
Pécsi József, Martin Munkácsi

LECTURES FOR PROFESSIONALS

December 04, 2010, Saturday at 4pm
Martin Munkácsi at Harper's Bazaar
Ali Tóth, chief editor, *The Room* magazine

January 08, 2011, Saturday at 4pm
Presenting the Retrospective
of Martin Munkácsi: Theoretical Aspects
Klaus Honnef, professor of photography theory

SPECIAL LECTURES

Snapshots of the 20th Century
History of Photography
lectures in Hungarian on Tuesdays at 4pm

October 12, 2010 | Károly Kincses
Exported Eyes. The Emigration of Hungarian
Photographers between 1849 and 1989

October 19, 2010 | András Bánkúti
Press Photo History: Robert Capa

October 26, 2010 | Katalin Székely
From Socio-Photography to the Hungarian Style:
Kata Kálmán and Others

November 9, 2010 | Márton Orosz
The Bauhaus and the Renewal of the Usage of
Photography: Moholy-Nagy and György Kepes

November 16, 2010 | Gábor Pfisztner
Fashion and Photography:
József Pécsi and Martin Munkácsi

LUDWIG
MÚZEUM
BARÁTI
KÖRE

Csatlakozzon a múzeum Baráti Köréhez,
mely számos kedvezményt biztosít tagjai részére!
+361 555 3480 | friends@ludwigmuseum.hu

részletek, folyamatosan frissülő információk | for more information visit

www.ludwigmuseum.hu

A *Martin Munkácsi: Think While You Shoot* című kiállítást a House of Photography, Deichtorhallen Hamburg rendezte. A kiállítás a Martin Munkácsi Hagyaték, az ullstein bild és az F.C. Gundlach Alapítvány közreműködésével jött létre.

Martin Munkácsi: Think While You Shoot is organized by the House of Photography, Deichtorhallen Hamburg. The exhibition is made possible by generous loans of the Estate of Martin Munkácsi, ullstein bild and the F.C. Gundlach Foundation.

Peignoir könnyű szellőben | Peignoir in a Soft Breeze, 1936 © The Estate of Martin Munkácsi

MARTIN MUNKÁCSI
THINK WHILE YOU SHOOT
2010.10.07. → 2011.01.09.